Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä lokakuuta 2013 *

Muutoksenhaku — Yhteisön tavaramerkki — Asetus (EY) N:o 40/94 — 74 artiklan 2 kohta — Asetus (EY) N:o 2868/95 — 50 säännön 1 kohdan ensimmäinen ja kolmas alakohta — Aikaisemman tavaramerkin haltijan tekemä väite — Tavaramerkin olemassaolo — Todisteiden, jotka on esitetty väitteen tueksi tätä varten asetetun määräajan päättymisen jälkeen, huomiotta jättäminen — Valituslautakunnan harkintavalta — Päinvastainen säännös — Olosuhteet, jotka estävät uusien tai täydentävien todisteiden huomioon ottamisen

Asiassa C-121/12 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan nojalla 28.2.2012 tehdystä valituksesta,

Bernhard Rintisch, kotipaikka Bottrop (Saksa), edustajanaan Rechtsanwalt A. Dreyer,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolina ja muina osapuolina ovat

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään G. Schneider,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

Valfleuri Pâtes alimentaires SA, kotipaikka Wittenheim (Ranska), edustajanaan avocate F. Baujoin,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan ja A. Prechal,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.5.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tuomion

1 Bernhard Rintisch vaatii valituksellaan kumottavaksi unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-109/09, Rintisch vastaan SMHV – Valfleuri Pâtes alimentaires (PROTIVITAL), 16.12.2011 antaman tuomion (jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla hylättiin Rintischin nostama kumoamiskanne sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) neljännen valituslautakunnan 21.1.2009 tekemästä päätöksestä (asia R 1660/2007-4) (jäljempänä riidanalainen päätös), joka koski valittajan ja Valfleuri Pâtes alimentaires SA:n (jäljempänä Valfleuri) välistä väitemenettelyä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1) on kumottu ja korvattu yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 207/2009 (EUVL L 78, s. 1), joka tuli voimaan 13.4.2009. Kun otetaan huomioon tosiseikkojen tapahtuma-aika, nyt käsiteltävään oikeusriitaan sovelletaan kuitenkin edelleen asetusta N:o 40/94.

3 Asetuksen N:o 40/94 täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohdat on vahvistettu 13.12.1995 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2868/95 (EYVL L 303, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.2005 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1041/2005 (EUVL L 172, s. 4; jäljempänä täytäntöönpanoasetus).

Asetus N:o 40/94

4 Asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”virasto voi olla ottamatta huomioon tosiseikkoja tai todisteita, joihin osapuolet eivät ole vedonneet tai joita ne eivät ole esittäneet ajoissa”.

Täytäntöönpanoasetus

5 Täytäntöönpanoasetuksen 19 säännössä säädetään seuraavaa:

”1. Virasto antaa väitteentekijälle tilaisuuden esittää seikkoja, todisteita ja perusteluja väitteensä tueksi tai täydentää kaikkia 15 säännön 3 kohdan mukaisesti toimitettuja seikkoja, todisteita ja perusteluita viraston asettamassa määräajassa, joka on vähintään kaksi kuukautta siitä päivästä, jona väitemenettelyn 18 säännön 1 kohdan mukaan katsotaan alkavan.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun määräajan kuluessa väitteentekijän on esitettävä myös todisteet aikaisemman merkkinsä tai aikaisemman oikeutensa olemassaolosta ja voimassaolosta sekä sen antaman suojan laajuudesta ja osoitettava, että hänellä on oikeus tehdä väite. Väitteentekijän on erityisesti esitettävä seuraavat todisteet:

a) jos väite perustuu aikaisempaan merkkiin, joka ei ole yhteisön tavaramerkki, todisteet aikaisemman merkin rekisteröinnistä tai hakemisesta toimittamalla

– –

ii) sellaisen tavaramerkin osalta, joka on rekisteröity, jäljennös asiaa koskevasta rekisteröintitodistuksesta ja tapauksesta riippuen viimeisimmästä uudistamistodistuksesta, joka osoittaa tavaramerkin suoja-ajan olevan pidempi kuin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika ja mahdolliset suoja-ajan pidennykset, tai muut vastaavat asiakirjat, jotka ovat peräisin tavaramerkin rekisteröineeltä hallintoviranomaiselta;

– –

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot ja todisteet on esitettävä menettelyssä käytettävällä kielellä tai niiden mukaan on liitettävä käännös. Käännös on jätettävä alkuperäisen asiakirjan jättämiselle asetetun määräajan kuluessa.

4. Virasto ei ota huomioon sellaisia asiakirjoja tai muuta kirjallista aineistoa taikka niiden osia, joita ei ole jätetty tai käännetty menettelyssä käytettävälle kielelle viraston asettaman määräajan kuluessa."

6 Tämän asetuksen 20 säännön, jonka otsikko on "Väitteen tutkiminen", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos väitteentekijä ei ole ennen 19 säännön 1 kohdassa tarkoitetun määräajan umpeutumista esittänyt todisteita aikaisemmasta merkistään tai aikaisemmasta oikeudestaan, sen voimassaolosta ja sen antaman suojan laajuudesta sekä oikeudestaan tehdä väite, väite hylätään perusteettomana."

7 Kyseisen asetuksen 50 säännön, jonka otsikko on "Valituksen tutkiminen", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jollei toisin säädetä, valitusmenettelyssä sovelletaan soveltuvin osin säännöksiä, jotka koskevat menettelyä valituksenalaisen päätöksen tehneellä osastolla.

– –

Kun valitus kohdistuu väiteosaston tekemään päätökseen, valituslautakunta rajaa valituksen tutkimisen niihin tosiseikkoihin ja todisteisiin, jotka on esitetty väiteosaston asetuksen [N:o 40/94] ja näiden sääntöjen mukaisesti asettamassa määräajassa, ellei valituslautakunta katso, että olisi otettava huomioon uusia tai täydentäviä tosiseikkoja ja todisteita [mainitun] asetuksen 74 artiklan 2 kohdan mukaisesti."

Asetus N:o 1041/2005

8 Asetuksen N:o 1041/2005 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Väitemenettelyä koskevat säännökset olisi muotoiltava kokonaan uudelleen, jotta voidaan määritellä [tutkittavaksi ottamisen] edellytykset, esittää selkeästi puutteiden oikeudelliset seuraamukset ja saattaa säännökset menettelyn mukaiseen aikajärjestykseen."

Asian tausta

9 Unionin yleinen tuomioistuin esitti asian käsittelyn aiemmat vaiheet valituksenalaisen tuomion 1–16 kohdassa seuraavalla tavalla:

"1 [Valfleuri] teki 6.1.2006 yhteisön tavaramerkin rekisteröintiä koskevan hakemuksen SMHV:lle – – asetuksen N:o 40/94 – – perusteella.

2 Tavaramerkki, jonka rekisteröintiä haettiin, on sanamerkki PROTIVITAL.

3 Tavarat, joille rekisteröintiä haettiin, kuuluvat erityisesti tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15.6.1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkiin 5, 29 ja 30 – –

– –

5 Rintisch teki 24.10.2006 väitteen edellä 3 kohdassa mainittuja tavaroita varten haetun tavaramerkin rekisteröintiä vastaan asetuksen N:o 40/94 42 artiklan – – nojalla.

6 Väite perustui muun muassa seuraaviin aikaisempiin oikeuksiin:

— saksalainen sanamerkki PROTIPLUS, jota haettiin 4.12.1995 ja joka rekisteröitiin 20.5.1996 numerolla 39 549 559 luokkiin 29 ja 32 kuuluvia tavaroita varten;

— saksalainen sanamerkki PROTI, jota haettiin 22.1.1997 ja joka rekisteröitiin 3.3.1997 numerolla 39 702 429 luokkiin 29 ja 32 kuuluvia tavaroita varten;

— saksalainen kuviomerkki – –, jota haettiin 24.2.1996 ja joka rekisteröitiin 5.3.1997 numerolla 39 608 644 luokkiin 29 ja 32 kuuluvia tavaroita varten – –

– –

8 Osoittaakseen edellä 6 kohdassa mainittujen tavaramerkkien olemassaolon ja pätevyyden [Rintisch] toimitti 16.1.2007 SMHV:lle Deutsches Patent- und Markenamtin (Saksan patentti- ja tavaramerkkivirasto) antamat, maaliskuussa 1996, lokakuussa 1996 ja maaliskuussa 1997 päivätyt rekisteröintitodistukset ja toiseksi 8.1.2007 päivättyjä Deutsches Patent- und Markenamtin online-rekisteriotteita, joista kävi ilmi kaikkien aikaisempien tavaramerkkien osalta otsikon ’Letzter Verfahrensstand’ (viimeinen menettelyvaihe) alla merkintä ’Marke eingetragen’ (tavaramerkki rekisteröity), ja aikaisempien tavaramerkkien nro 39 549 559 ja nro 39608644 osalta otsikon ’Verlängerungsdatum’ (uudistamispäivä) alla vuoden 2006 päivämäärät. Menettelykielelle tehty käännös esitettiin ainoastaan kutakin aikaisempaa tavaramerkkiä koskevasta rekisteröintitodistuksesta.

9 SMHV ilmoitti [Rintischille] – – 23.1.2007 väitemenettelyn kontradiktorisen osan alkamispäivän. SMHV totesi tässä ilmoituksessa [Rintischille], että tavaramerkeistä, joiden rekisteröinti oli yli 10 vuotta vanha, piti toimittaa uudistamistodistus. Lisäksi SMHV totesi, että aikaisempien tavaramerkkien, joihin oli vedottu, olemassaolo ja pätevyys piti osoittaa menettelykielelle käännetyillä virallisilla asiakirjoilla. Tätä varten SMHV asetti määräajan, joka päättyi 4.6.2007. Lopuksi SMHV huomautti [Rintischille], että mikäli aikaisempien tavaramerkkien olemassaoloa ja pätevyyttä koskevaa näyttöä ei toimitettaisi vaaditussa määräajassa, väite hylättäisiin [täytäntöönpanoasetuksen] 20 säännön 1 kohdan mukaisesti tutkimatta sen perusteita.

10 SMHV ilmoitti [Rintischille] 11.9.2007, että tämä ei ollut osoittanut aikaisempien tavaramerkkien olemassaoloa asetetussa määräajassa. SMHV ilmoitti [Rintischille] myös, että lisähuomautuksia ei voitu enää esittää ja että SMHV tekisi väitettä koskevan ratkaisun sillä nyt olevien todisteiden perusteella.

11 Väiteosasto hylkäsi väitteen 19.9.2007 sillä perusteella, että [Rintisch] ei ollut osoittanut asetetussa määräajassa väitteen perustana olevien aikaisempien tavaramerkkien olemassaoloa ja pätevyyttä. Väiteosasto totesi aluksi, että vaikka SMHV:lle 16.1.2007 toimitetuista rekisteröintitodistuksista saattoi todeta, että aikaisemmat tavaramerkit oli rekisteröity vuosina 1995, 1996 ja 1997, tämä ei riittänyt osoittamaan tavaramerkkien olevan päteviä 4.6.2007 – –. Lisäksi väiteosasto katsoi, että [täytäntöönpanoasetuksen] 19 säännön 4 kohdan mukaisesti 8.1.2007 päivättyjä online-rekisteriotteita ei voitu ottaa huomioon todisteena aikaisempien tavaramerkkien uudistamisesta, koska niitä ei ollut käännetty menettelykielelle.

12 [Rintisch] valitti väiteosaston päätöksestä SMHV:ssä 23.10.2007 asetuksen N:o 40/94 57–62 artiklan – – nojalla. Valituksessaan [Rintisch] vaati valituslautakuntaa epäämään haetun tavaramerkin rekisteröinnin sekaannusvaaran nojalla. Tätä varten hän liitti valituksen perusteet sisältävään kirjelmään jokaisen aikaisemman tavaramerkin osalta muun muassa otteen Deutsches Patent- und Markenamtin online-rekisteristä ja Deutsches Patent- und Markenamtin ilmoituksen, johon oli liitetty tästä ilmoituksesta käännös menettelykielelle. Ilmoituksessa todettiin, että kyseiset aikaisemmat tavaramerkit oli uudistettu ennen väitteen tekemispäivää vuoteen 2015, 2016 ja 2017 asti.

13 SMHV:n neljäs valituslautakunta hylkäsi valituksen [riidanalaisella päätöksellä] tutkimatta väitteen perusteita. Valituslautakunta katsoi, että väiteosasto oli perustellusti todennut, että valittaja ei ollut asetetussa määräajassa ja riittävällä tavalla osoittanut niiden aikaisempien tavaramerkkien olemassaoloa ja pätevyyttä, joihin se oli vedonnut väitteensä tueksi.

14 Erityisesti valituslautakunta katsoi yhtäältä, että SMHV:lle 16.1.2007 toimitetut rekisteröintitodistukset eivät riittäneet osoittamaan sitä, että aikaisemmat tavaramerkit olivat voimassa väitteen tekemispäivänä. Toisaalta se katsoi, että 8.1.2007 päivättyjen online-rekisteriotteiden käännösten puuttuminen oli itsessään riittävä peruste rekisteriotteiden huomiotta jättämiselle.

15 Valituslautakunta katsoi lisäksi, että 23.10.2007 valituksen perusteet sisältävään kirjelmään liitettyjä asiakirjoja ei voitu ottaa huomioon, koska ne oli esitetty 4.6.2007 jälkeen eli SMHV:n asettaman määräajan päättymisen jälkeen.

16 Lopuksi valituslautakunta totesi, että väiteosastolla tai valituslautakunnalla ei kummallakaan ollut asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohtaan – – perustuvaa harkintavaltaa sellaisten asiakirjojen huomioon ottamisessa, joita ei ollut esitetty ennen SMHV:n asettaman määräajan päättymistä, kun otettiin huomioon [täytäntöönpanoasetuksen] 20 säännön 1 kohta, jossa säädettiin nimenomaisesti, että väite hylätään, mikäli asiakirjatodisteet esitetään myöhässä. Valituslautakunta lisäsi, että vaikka valituslautakunnalla olisi ollut harkintavaltaa ottaa huomioon määräajan päättymisen jälkeen väiteosastolle esitetyt asiakirjat, se ei olisi käyttänyt sitä [Rintischin] eduksi.”

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

10 Rintisch nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.3.2009 jättämällään kannekirjelmällä kanteen riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi.

11 Kanteensa tueksi hän esitti kolme kanneperustetta, joista ainoastaan toinen on nyt käsiteltävän valituksen kohteena. Tämä kanneperuste koski sitä, että valituslautakunta oli rikkonut asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohtaa, sekä harkintavallan väärinkäyttöä.

12 Unionin yleinen tuomioistuin viittasi valituksenalaisen tuomion 31 ja 32 kohdassa asiassa C-29/05 P, SMHV vastaan Kaul, 13.3.2007 annettuun tuomioon (Kok., s. I-2213, 42 kohta) ja totesi, että asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan sanamuodosta seuraa, että pääsäännön mukaan ja ellei erikseen ole toisin säädetty, asian osapuolet voivat esittää tosiseikkoja ja todisteita niiden määräaikojen päättymisen jälkeen, jotka niiden esittämiselle on asetettu kyseisen asetuksen säännöksillä, eikä SMHV:tä ole millään tavoin kielletty ottamasta huomioon tosiseikkoja tai todisteita, joihin on vedottu tai jotka on esitetty tällä tavalla liian myöhään, ja tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Rinstischin kanneperusteen ensimmäisen osan toteamalla valituksenalaisen tuomion 33–42 kohdassa seuraavaa:

”33 – – edellytyksenä sille, että SMHV:n menettelyn asianosaiset voivat esittää tosiseikkoja ja todisteita tätä varten asetettujen määräaikojen päättymisen jälkeen, on, ettei toisin ole säädetty. – –

34 Nyt käsiteltävässä asiassa valituslautakunta on katsonut – –, että oli olemassa nimenomainen päinvastainen säännös, jonka nojalla ja oikeuskäytännön mukaisesti väitteen hylkääminen oli pakollista eikä vain SMHV:n harkittavissa oleva mahdollisuus. Valituslautakunnan mukaan täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohta, jota sovelletaan valituslautakunnassa käytävään menettelyyn saman asetuksen 50 säännön 1 kohdan nojalla, oli esteenä sille, että valituslautakunta käyttää asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdassa säädettyä harkintavaltaa.

– –

37 [Täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohdasta ja 50 säännön 1 kohdan ensimmäisestä ja kolmannesta alakohdasta] yhdessä luettuina käy ilmi, että päinvastaisen säännöksen puuttuessa valituslautakunnan on sovellettava [täytäntöönpanoasetuksen] 20 säännön 1 kohtaa valitusmenettelyssä ja näin ollen katsottava, että todisteiden esittäminen aikaisemman tavaramerkin olemassaolosta ja pätevyydestä sekä suojan laajuudesta SMHV:n tätä varten asettaman määräajan päättymisen jälkeen johtaa väitteen hylkäämiseen eikä SMHV:lla ole tältä osin harkintavaltaa – –

38 [Rintisch] väittää, että [täytäntöönpanoasetuksen] 50 säännön 1 kohdan kolmannen alakohdan loppuosa ja erityisesti siinä tehty viittaus asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohtaan on nimenomaisesti päinvastainen säännös, joka on joka tapauksessa esteenä saman asetuksen 20 säännön 1 kohdan soveltamiselle valituslautakunnassa käytyyn menettelyyn. Tätä väitettä ei kuitenkaan voida hyväksyä.

39 Aluksi on todettava, että koska väite tehtiin 24.10.2006, tässä asiassa sovellettava [täytäntöönpanoasetuksen] versio on se, joka on voimassa muutettuna komission asetuksella – – N:o 1041/2005 – –. Erityisesti tämän asetuksen johdanto-osan seitsemännen perustelukappaleen mukaan yksi tämän muutoksen tarkoituksista oli muotoilla kokonaan uudelleen väitemenettelyä koskevat säännökset, jotta voidaan esittää selkeästi muun muassa menettelyn puutteiden oikeudelliset seuraukset.

40 Sen vaaran lisäksi, että kyseisiin säännöksiin sovellettaisiin kehäpäätelmää, [Rintischin] tulkinta johtaisi [täytäntöönpanoasetuksen] 20 säännön 1 kohdan, sellaisena kuin se on muutettuna, soveltamisalan huomattavaan rajoittamiseen.

41 On nimittäin niin, että jos näyttö aikaisemman tavaramerkin olemassaolosta, pätevyydestä ja suojan laajuudesta – eli näyttö, jota väiteosasto ei [täytäntöönpanoasetuksen] 20 säännön 1 kohdan uuden sanamuodon, jota sovelletaan tässä asiassa, mukaan voi ottaa huomioon, kun se on esitetty liian myöhään – voitaisiin kuitenkin ottaa huomioon valituslautakunnassa sillä asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan mukaan olevan harkintavallan nojalla, asetuksessa N:o 1041/2005 nimenomaisesti säädetyllä tämäntyyppisen puutteen oikeudellisella seurauksella, nimittäin väitteen hylkäämisellä, ei tietyissä tapauksissa olisi vaikutusta käytännössä.

42 Tämän vuoksi on katsottava, ettei valituslautakunta tehnyt virhettä, kun se katsoi, että käsiteltävässä asiassa oli olemassa säännös, joka esti [Rintischin] SMHV:lle liian myöhään toimittamien todisteiden huomioon ottamisen, ja että tämän vuoksi valituslautakunnalla ei ollut asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan mukaista harkintavaltaa.”

13 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi toisen kanneperusteen toisen osan seuraavilla perusteilla:

”48 – – valituslautakunnan väitetystä harkintavallan väärinkäytöstä on todettava, että kannekirjelmä ei täytä tutkittavaksi ottamisen vähimmäisvaatimuksia, joista määrätään Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklassa ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa – –. Erityisesti nyt käsiteltävässä asiassa kantajan väite,

sellaisena kuin se on esitetty kannekirjelmässä, ei sisällä mitään perusteluja sen osoittamiseksi, millä tavoin valituslautakunta olisi käyttänyt väärin harkintavaltaansa. Näin ollen tämä väite on jätettävä tutkimatta.”

14 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi myös muut Rintischin kanteensa tueksi esittämät perusteet ja näin ollen koko kanteen.

Asianosaisten vaatimukset unionin tuomioistuimessa

15 Rintisch vaatii valituksellaan, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion ja velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 SMHV ja Valfleuri vaativat, että valitus hylätään ja että Rintisch velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen käsittely

17 Valittaja vetoaa valituksensa tueksi kahteen valitusperusteeseen, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan rikkomista ja toinen valituslautakunnan harkintavallan väärinkäyttöä.

Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan rikkomista

Asianosaisten lausumat

18 Rintisch väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut virheellisesti asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohtaa ja täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohtaa.

19 Rintisch siis katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt huomiotta tämän viimeksi mainitun asetuksen 50 säännön 1 kohdan kolmannen alakohdan, vaikka kyseessä on valitusten käsittelemistä koskeva erityissäännös, jossa säädetään nimenomaisesti asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan soveltamisesta ja jolla siis annetaan valituslautakunnalle harkintavaltaa sen määrittämiseksi, onko uudet tai täydentävät tosiseikat tai todisteet otettava huomioon vai ei. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt virheen, kun se ei ole tehnyt eroa uusien tosiseikkojen ja uusien tai täydentävien tosiseikkojen ja todisteiden myöhässä esittämisen välillä täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

20 SMHV riitauttaa valittajan tulkinnan merkityksellisistä säännöksistä. SMHV katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti katsonut, että täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohtaa on pidettävä päinvastaisena säännöksenä edellä mainitussa asiassa SMHV vastaan Kaul mainitulla tavalla, koska kyse on pakottavasta säännöksestä, jossa säädetään preklusiivisesta määräajasta.

21 Valfleuri katsoo, että täytäntöönpanoasetuksen 19 säännön 4 kohta ja 20 säännön 1 kohta ovat erityisiä ja pakottavia säännöksiä, joilla suljetaan pois SMHV:n mahdollisuus jatkaa väitteentekijälle asetettua määräaikaa aikaisempien tavaramerkkien olemassaolon ja pätevyyden osoittamiseksi. Näin ollen SMHV:llä ei Valfleurin mukaan ole kyseessä olevassa tilanteessa sille asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan nojalla kuuluvaa harkintavaltaa.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdassa säädetään, että SMHV voi olla ottamatta huomioon tosiseikkoja, joihin osapuolet eivät ole vedonneet tai todisteisiin, joita ei ole esitetty määräajassa.

23 Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on katsottu, tämän säännöksen sanamuodosta seuraa, että pääsäännön mukaan – ja ellei erikseen ole toisin säädetty – asian osapuolet voivat esittää tosiseikkoja ja todisteita niiden määräaikojen päättymisen jälkeen, jotka niiden esittämiselle on asetettu asetuksen N:o 40/94 säännösten nojalla, eikä SMHV:tä ole millään tavoin kielletty ottamasta huomioon tosiseikkoja tai todisteita, joihin on vedottu tai jotka on esitetty tällä tavalla liian myöhään (ks. em. asia SMHV v. Kaul, tuomion 42 kohta ja asia C-621/11 P, New Yorker SHK Jeans v. SMHV, tuomio 18.7.2013, 22 kohta).

24 Tässä säännöksessä tarkennetaan, että SMHV ”voi” tällaisessa tapauksessa päättää olla ottamatta huomioon tällaisia todisteita, ja annetaan näin SMHV:lle laaja harkintavalta päättää perustellen tältä osin päätöksensä, onko ne otettava huomioon vai ei (em. asia SMHV v. Kaul, tuomion 43 kohta ja em. asia New Yorker SHK Jeans v. SMHV, tuomion 23 kohta).

25 Koska valittajan esittämä ensimmäinen valitusperuste koskee ainoastaan SMHV:n valituslautakunnalla valittajan mukaan olevaa harkintavaltaa, on tutkittava valitusmenettelyä koskevia säännöksiä sen määrittämiseksi, onko olemassa päinvastainen säännös, jolla tällainen harkintavalta voidaan sulkea pois.

26 Tästä on todettava, että täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että jollei toisin säädetä, valitusmenettelyssä sovelletaan soveltuvin osin säännöksiä, jotka koskevat menettelyä valituksenalaisen päätöksen tehneellä osastolla.

27 Unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa, että tästä säännöksestä käy ilmi, että valituslautakunnan on sovellettava täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohtaa valitusmenettelyssä ja näin ollen päätettävä, että todisteiden esittäminen aikaisemman tavaramerkin olemassaolosta ja pätevyydestä sekä suojan laajuudesta SMHV:n tätä varten asettaman määräajan päättymisen jälkeen johtaa väitteen hylkäämiseen, eikä valituslautakunnalla ole tältä osin harkintavaltaa.

28 Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin vahvistanut täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohdan virheellisen tulkinnan, jossa jätetään huomiotta tämän säännöksen kolmannen alakohdan soveltamisala.

29 On nimittäin niin, että vaikka mainitun säännöksen ensimmäisessä alakohdassa säädetään periaatteesta, jonka mukaan valitusmenettelyssä sovelletaan soveltuvin osin säännöksiä, jotka koskevat menettelyä valituksenalaisen päätöksen tehneellä osastolla, saman säännöksen kolmas alakohta on erityissääntö, jolla poiketaan tästä periaatteesta. Tämä erityissääntö koskee nimenomaisesti väiteosaston päätöksestä tehtyyn valitukseen sovellettavaa menettelyä, ja siinä täsmennetään säännöstö, jonka mukaisesti valituslautakunnassa tutkitaan sellaiset tosiseikat ja todisteet, jotka on esitetty ensimmäisessä asteessa asetettujen määräaikojen päätyttyä.

30 Täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohdan kolmatta alakohtaa on näin ollen sovellettava juuri tähän väiteosaston päätöksestä tehtyä valitusta koskevan menettelyn osaan sen sijaan, että sovellettaisiin väiteosaston menettelyyn liittyviä säännöksiä, joihin kuuluu täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohta.

31 Tässä on korostettava, että tämä erityisääntö on otettu täytäntöönpanoasetukseen, kun sitä muutettiin asetuksella N:o 1041/2005, jonka tarkoituksena on sen johdanto-osan seitsemännen perustelukappaleen mukaan erityisesti esittää selkeästi väitemenettelyn puutteiden oikeudelliset seuraukset. Tämä toteamus vahvistaa sen, että seuraukset, jotka todisteiden väiteosastolle myöhässä esittämisellä on valituslautakunnassa, on määritettävä kyseisen säännön mukaisesti.

32 Täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaan on niin, että kun valitus kohdistuu väiteosaston tekemään päätökseen, valituslautakunta rajaa valituksen tutkimisen niihin tosiseikkoihin ja todisteisiin, jotka on esitetty väiteosaston asettamassa määräajassa, ellei valituslautakunta katso, että olisi otettava huomioon uusia tai täydentäviä tosiseikkoja ja todisteita asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

33 Täytäntöönpanoasetuksessa siis säädetään nimenomaisesti, että valituslautakunnalla on väiteosaston päätöksestä tehtyä valitusta käsitellessään täytäntöönpanoasetuksen 50 säännön 1 kohdan kolmannesta alakohdasta ja asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdasta johtuva harkintavalta sen päättämiseksi, onko uudet tai täydentävät tosiseikat ja todisteet, joita ei ole esitetty väiteosaston asettamassa määräajassa, otettava huomioon vai ei.

34 Näin ollen on katsottava, että kun unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 42 kohdassa, että täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohta oli päinvastainen säännös, joka oli esteenä sille, että valituslautakunta voisi ottaa huomioon kantajan SMHV:lle liian myöhään esittämät seikat, ja että tämän vuoksi valituslautakunnalla ei ollut asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan mukaista harkintavaltaa päättäessään näiden seikkojen huomioon ottamisesta, unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt tuomiossaan oikeudellisen virheen.

35 On kuitenkin huomautettava, että vaikka unionin yleisen tuomioistuimen esittämät tuomion perustelut olisivat unionin oikeuden vastaisia, valitus on hylättävä, jos tuomiolauselman tueksi on sellaisia muita perusteluita, että siitä ilmenevä lopputulos on perusteltu (asia C-210/98 P, Salzgitter v. komissio, tuomio 13.7.2000, Kok., s. I-5843, 58 kohta ja asia C-352/09 P, ThyssenKrupp Nirosta v. komissio, tuomio 29.3.2011, Kok., s. I-2359, 136 kohta).

36 Tämän tuomion 34 kohdassa esitetyistä seikoista käykin ilmi, että kun valituslautakunta on katsonut riidanalaisen päätöksen 38–40 kohdassa, että täytäntöönpanoasetuksen 20 säännön 1 kohdasta seuraa, että valituslautakunnalla ei ole harkintavaltaa sen päättämisessä, onko aikaisemman tavaramerkin olemassaoloa ja pätevyyttä sekä suojan laajuutta koskevat myöhässä esitetyt todisteet otettava huomioon, valituslautakunta on tehnyt oikeudellisen virheen.

37 On kuitenkin todettava, että valituslautakunta on todennut riidanalaisen päätöksen 42 kohdassa, että vaikka sillä olisi harkintavaltaa sen päättämisessä, onko myöhässä esitetyt asiakirjat otettava huomioon vai ei, se ei käyttäisi tätä harkintavaltaa väitteen tekijän eduksi. Tämän jälkeen valituslautakunta on esittänyt kyseisen päätöksen 43–46 kohdassa perustelut tälle johtopäätökselleen.

38 Näillä perusteluilla, jotka valituslautakunta on esittänyt toissijaisiksi syiksi sille, että se on jättänyt ottamatta huomioon Rinstischin myöhässä esittämät todisteet, voidaan korjata riidanalaista päätöstä rasittava virhe ainoastaan, mikäli niiden perusteella voidaan katsoa, että valituslautakunta on todella käyttänyt sillä asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan mukaan olevaa harkintavaltaa päättääkseen perustellusti ja ottamalla asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset seikat, ottaako se sille myöhässä esitetyt lisätodisteet huomioon päätöksessä, joka sen on annettava, vai jättääkö se ne huomiotta (ks. vastaavasti asia C-610/11 P, Centrotherm Systemtechnik v. SMHV ja centrotherm Clean Solutions, tuomio 26.9.2013, 110 kohta).

39 Tästä on huomautettava, että unionin tuomioistuin on katsonut erityisesti, että myöhään esitettyjen tosiseikkojen ja todisteiden huomioon ottaminen on perusteltua erityisesti silloin, kun SMHV:n on ratkaistava asia väitemenettelyssä ja kun se katsoo, että yhtäältä liian myöhään esitetyillä seikoilla on ensi arviolta mahdollisesti todellista merkitystä sen käsiteltävänä olevasta väitteestä annettavan ratkaisun kannalta ja että toisaalta menettelyvaihe, jossa tällainen liian myöhäinen esittäminen tapahtuu, ja tähän liittyvät olosuhteet eivät ole esteenä niiden huomioon ottamiselle (em. asia SMHV v. Kaul, tuomion 44 kohta ja em. asia Centrotherm Systemtechnik v. SMHV ja centrotherm Clean Solutions, tuomion 113 kohta).

40 Koska Rintisch on nyt käsiteltävässä asiassa erityisesti perustanut väitteensä kolmeen saksalaiseen rekisteröityyn tavaramerkkiin, todisteet, jotka hänen on pitänyt esittää väitemenettelyssä näiden tavaramerkkien olemassaolosta ja pätevyydestä sekä suojan laajuudesta, on lueteltu täsmällisesti ja tyhjentävästi täytäntöönpanoasetuksen 19 säännön 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa. Rintischin voidaan siis olettaa tienneen jo ennen väitteensä tekemistä tarkalleen, mitkä asiakirjat hänen pitää esittää väitteensä tueksi. Näin ollen valituslautakunnan on tällaisessa tilanteessa käytettävä harkintavaltaansa rajoittavasti, ja se voi hyväksyä tällaisten todisteiden myöhässä esittämisen vain, mikäli asiaan liittyvät olosuhteet oikeuttavat valittajan viiveen sille kuuluvassa asian selvittämisessä.

41 Valituslautakunta on kuitenkin päätöksensä perusteluksi korostanut erityisesti sitä, että Rintischilla oli kyseessä olevien tavaramerkkien 15.1.2007 tapahtunutta uudistamista koskeva todiste ja että hän ei ollut ilmoittanut syytä siihen, miksi hän ei esittänyt tätä asiakirjaa ennen lokakuuta 2007.

42 Näin ollen riidanalaisesta päätöksestä käy ilmi, että kyseessä olevien tavaramerkkien olemassaoloa ja pätevyyttä sekä suojan laajuutta koskevien todisteiden myöhässä esittämiseen liittyvät olosuhteet eivät voi oikeuttaa valittajan viivettä sille kuuluvassa asian selvittämisessä.

43 Sillä, että Rintisch on esittänyt ennen väiteosaston asettaman määräajan päättymistä sellaisia otteita Deutsches Patent- und Markenamtin on-linerekisteristä, joissa on mainittu kyseisten tavaramerkkien uudistaminen eri kielellä kuin menettelykielellä, ei voida kyseenalaistaa tätä arviointia, koska täytäntöönpanoasetuksen 19 säännön 4 kohdasta seuraa, että SMHV ei ota huomioon sellaisia asiakirjoja, joita ei ole jätetty tai käännetty menettelykielelle tämän määräajan kuluessa.

44 Näin ollen valituslautakunta on perustellusti kieltäytynyt ottamasta huomioon todisteita, jotka Rintisch on esittänyt väiteosaston tätä varten asettaman määräajan päättymisen jälkeen, eikä sen ole ollut tarpeen lausua näiden todisteiden mahdollisesta merkityksellisyydestä eikä ratkaista, onko menettelyn vaihe, jonka aikana tämä myöhäinen esittäminen on tapahtunut, esteenä tälle huomioon ottamiselle.

45 Toisin kuin Rintisch nimittäin väittää, valituslautakunnalla ei ole asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan mukaista harkintavaltaa käyttäessään velvollisuutta tutkia tämän tuomion 39 kohdassa mainittua kolmea edellytystä, kun yksi näistä edellytyksistä riittää osoittamaan sen, että valituslautakunta ei voi ottaa huomioon kyseessä olevia myöhässä esitettyjä todisteita (ks. vastaavasti asia C-193/09 P, Kaul v. SMHV, määräys 4.3.2010, 38 kohta).

46 Näissä olosuhteissa tämän tuomion 34 kohdassa yksilöidyllä valituksenalaista tuomiota rasittavalla oikeudellisella virheellä ei ole vaikutuksia unionin tuomioistuimeen tehdyn valituksen käsittelyyn, koska asetuksen N:o 40/94 74 artiklan 2 kohdan rikkomista koskevan toisen kanneperusteen ensimmäisen osan hylkääminen, johon unionin yleinen tuomioistuin on päätynyt kyseisen tuomion 47 kohdassa, on perusteltua muilla oikeudellisilla perusteilla kuin unionin yleisen tuomioistuimen esittämillä perusteilla, eikä virhe siis voi johtaa kyseisen tuomion kumoamiseen.

Toinen valitusperuste, joka koskee valituslautakunnan harkintavallan väärinkäyttöä

Asianosaisten lausumat

47 Rintisch väittää, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon sitä, että valituslautakunta on syyllistynyt harkintavallan väärinkäyttöön.

48 SMHV toteaa, että valituksesta ei löydy mitään toista valitusperustetta tukevaa perustelua.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

49 Toisesta valitusperusteesta on todettava yhtäältä, että valittaja tyytyy yleisiin toteamuksiin eikä yksilöi millään tavalla arvostelemiansa valituksenalaisen tuomion kohtia, ja toisaalta, että valittaja ei mainitse oikeudellisia perusteluja, joihin se vetoaa tämän valitusperusteen tueksi.

50 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 256 artiklasta, unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja valituksen jättämispäivänä voimassa olleesta unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohdasta, josta on tullut unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohta, seuraa kuitenkin, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi, tai muuten kyseinen valitus tai peruste jätetään tutkimatta (yhdistetyt asiat C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ja C-213/02 P, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, tuomio 28.6.2005, Kok., s. I-5425, 426 kohta ja asia C-487/06 P, British Aggregates v. komissio, tuomio 22.12.2008, Kok., s. I-10515, 121 kohta).

51 Rintischin valituksensa tueksi esittämä toinen valitusperuste ei täytä näitä edellytyksiä, ja näin ollen valitusperuste on jätettävä tutkimatta.

52 Koska yhtäkään valittajan valituksensa tueksi esittämistä valitusperusteista ei voida hyväksyä, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

53 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

54 Koska SMHV ja Valfleuri ovat vaatineet, että valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska valittaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Bernhard Rintisch velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset